

کتیب فروشی

توانائه مهین

هیواش .. هیواش به پلیکانه کاندا سه رکه و تم، قاچه کانم خیرا خیرا داده ناو سست سست به رزم
ده کرده وه، ته پ .. ته پ .. ته پ ته پ .. ته پ .. ته پ .. دهنگی پیم ریتمیکی نامو نبوو به من
خاوده ستم پینه کردو خیرا ده بuum و خاو ده بومه وه و کولم ئهدا نا کولم نه ئهیا سه رله نیوی ده ستم
پینه کرده وه، دره نگانی شه ویک که ئه م راستیه هی زیانی خوم بوئه و کچه هی مشته رییه کان پییان
ده ووت (تولیخی دلده بات) با سکرد، خویگرموله کرده زیر به تانیه که و چاوه ره شه کانی که هیشتا
لیلبورو بپیه ناو خالی به یه ک گه یشتني هر دوو برو تو خه که م و به دهنگیک که من گومانم ههیه
ئه گه رلیویشی نه جولاندایه ئه و دهنگه له زیکانی قورگییه وه به ناسانی ده گه یشته من ووتی "که
سه یریت ...! ئه گه رزیانی تو پیناسه بکم سیکسیکی ته واویت" راستی کرد، منیش جاریکیت
زیانی خوم بو هیچ که سیک نه گیپایه وه ئاخرا بو هر که سیکم بگیپایه وه له باشتري نه ده پیکا من
جاران و امده گوت، که چی ئیستا ده مه ویت جاریکیت رزیانی خوم بنوسمه وه، خه لک ئه گه ر وه کو
ئه ویش بوی نه چن خو هر را یه کیان ده بیت.

من بو له سه رکه شتی خه یالی سوزانیه که لام لیتاوه دانا به زم نازانم! به لام دلنجام خوم چیروکی خوم
له هر که سیکیترباشتر ده گیپمه وه هه موو ئه وانه هی ویستویانه روژیک له روژان رزیانی من بنو سنه وه
سه ره داوی راستیه که یان لیونبووه من بومه ته قوربانی فهزای ده قوتیکه لبوم به فه نتازیا یه کو
گوراوم به که سیک هه موو که سیکم خوم ئه وانه ده خوینمه وه ده لیم ئه مانه چیروکی
من نین ره نگه چیروکی رزیانی که سیکی دی بن.

کیلونی در گاکه بو خواره وه پالده نیم و کلیله که له ناویا هه لئه سورپینم به راست به چه پ
به را هه میشه من کلیل له ناو کیلونی در گادا زور ده هیلمه وه، ئه مشه ویش ره نگه در گاکه
نه یه ویت به ناسانی وه ک شه وانیت خویبات به ده سته وه . در گاکه ده که مه وه گلوبه که هه لنا که م
تاریکی ثوره که م له تاریکی هیچ جییه ک ناچی بواری هه ناسه هی تیانیه .. قه تیسم ده کات
ده مخنکینی .. ده ستده بهم شوشه بچوکی شربوی سه رمیزه که م ئه دوزمه وه و هه لئه قورپینم، تیز تیز
هه ناوم ئه بریت وئه گاته گاه ده به رگه هی ئه م تاریکیه ناگرم، وه کو جاران نیم تاریکایی زن نوقم ده با .

گلوبه که م هه لکردو وه ده مه ویت خوم بنوسمه وه، له قاله قالی ده نگه کانی ناو خوم به ناگا دیمه وه
ده نگیک پیمده لی به ئه مانه ته وه شته کان بگیپه وه و له سه ره تاوه ده ست پیپیکه، ده نگیکیت بینی
لیهه لئه بریت و ئه لی ئاخرا گیله پیاو خه لک چ ئیشیان به سه ره تای تو هه یه؟... من قه ده ریک مات و
پاماوم باشه سه ره تای من کامه یه؟ میشکم ئه گوشم یاده وه ریم له و به یانیه کو نتری تیانیه که
ره شه با یه کی کورت به قه میسیکی ره ش و ته نوره یه کی کورتی پلندگییه وه هینتابووی و دانه ویه وه و

و تی "کتیبیکم دهولیت باسی زور کونبکات..زورزور ..باسی زهمانی بهرد بکات" من خمریکبو
دهمودهست بلیم هه موو ئه و کتیبانه میژووی چاپکردنیان له پیش له دایکبونی تووهیه بو ئه و
مه بەسته بەپریزت دەشین ئاخى جەنابتان بەتەشريف ھیناننان زهمانیکتان گۆپى، بەلام نەم ووت
من دەتوانم ئەم يەكەم بەيانى بىينىنە بکەم يەكەم رۆزى خۆمى مانگى خۆمى سالى خۆم .

دەتەویت وادەستپیپەکەيت دودلىت خەتىك بەسەر ئەو دىرنەدا دەھىنیت خەتەدرىزەكان لەو
خەتانە دەچن كەدەتهىنا بەزىرنوسىنە گرنگ و جوانە كانى ناوكتىيەكاندا، دواتر ھەر ئەو خەتانەم
دەھىنە بەسەر دەخەتى وردوردى لەتەنيشت يەك كە ژمارە سىكسەكانى كچىكى لە خانە
تايىبەتكەى خۆيدا تەواو دەكرد.

ھەمويان خانە خۆيان ھەبوو، من دەمگوت دەبى بەو تايىبەتمەندىيانە خۆتانە و بىزىن كەچى
ھەميشە (شەۋىن خۆشى) پەنجەكانى ئەلىسلەيە و دەيگوت "تۇخوا ناوى من بخەرە ناوا
خانەكەى شەيمام قەپاتە و" من دەمگوت نابى تۆ كەدەتەوي ناوت ھەبى دروستبى، كوران
كەچونە حەمام تۆيان بىرىكەويتە و، تۆئەگەر ئەتەوي مشتەرييەكانى خۆت زىادبکەى دەبىت
لەخانە تايىبەتكەى خۆتە و دەستپىپەکەى .

جارجار توشى وەھمېكى سەير دەبۇو خۆيى لىئەگورا چەندىن جار بە ورده ماچى يان مەمك
گوشىنى خەتىكى وردى بۆ (شەيمام قەپات) دائەنا واي دەزانى ئەو يەكەمینجارە ئەو كچە
بىيىت، يان يەكەمینجارە بەو كچە بگات كە سالانىكە خەيالى ئەمى داگىركەدوو .. رائەمام خەيال
ئەيرىمە و، چاوه كانى ئەيانبردم خۆم ئەدى توند باوهشم كەدوو بەكەمەرى سەمۈرەيەكا ئەو يىش
خۆي شلكرەدوو بە مەكرەو جارجار خۆي رائەپسکىنى پۇتو قوت ھەردو كەمانىن من شەلالم
لەعارق، تو كەكانى كلكى ئەو ھەربەپىو سىسەمېكى نوستىن سل لە دەمولوتى ناكەمەو پىزىك
ددانى ورد لىيۆكى تەنك شاردۇنىيەتە و دەستدەخەمە ناو پەنجە ورده كەننەيە و چنگو نىنۇكى نىيە
دەستم ئازارى دەگا توندتر دەستم ئەگوشى زىاتر ئارەقم كردۇتە و .. من نازانم ئەوەي
لە باوهشمايە (ئەو) يان شەيمام قەپات ئىستەش نازانم من (ئەو) م لە ويىبەجىھىشىتە و بەدواي
شەيماميا هاتوم يان شەيمام لە ويىبە من بەدواي (ئەو) دا لىرەم .. نازانم ھەندى لەوانەي پىش من
ئەم چىرۇكەيان نوسىيەتە و دەلىن (ئەو) و شەيمام ھەرييەكىكىن .. وەلى من وانالىم .. ئاخى چىپلىم من
خۆم ئەكتەرى ئەم فيلمەم و دۆستەكەم و نىكەدوو .. كوا بىنەرييەكى رۆمانسى پەنجەي ناسكى
بنىتە سەر يەكىكىيان و بلېت ھۆپپاوى وون ئەمەيان مەعشوقە راستەقىنەكتە ..! دەستدەكەم
دەمارەكانى لىيەدەن .. گەرما تەقادىمى وەختە لەھۆش خۆم بچم قىريوھ پر لەشەھوەتەكەى پام
ئەچلەكىنى بە دىرىيەكەپرە لە (ھ) ئىينو دەيىوت "دەيە كواھ خەتەكەتە" شەيمام حسابى رۆزى
وەردەگرتۇ تو خەتىك دەھىنە بەسەر نۆخەتى نۆپپاۋىتۇ ماچىكى خۆتا .

من ئەم خەتخەتىنە ئەمكۈزى ھەوارازونشىيەكانى دىرىيەك شتىكەم پىيدەلى ئەگەر ھىچىش بىت
بەلام بىبابانى خەتىكى پىك جەك لە مەرگ و مەرگ ھىچىت لەم نىوهشەوەيَا نادركىنى، ئەم شەوە

دره‌نگه سالیادی تله‌فونیکی ئەو که بەچپه چەند پیتیکی پچرپچری بۆ ناردم من دره‌نگیک تیکیشتم که ئەو وتویه‌تى "من وتو پییکەوە پەرەیەکی نوی هەلئەدینەوە" من سەفری تولانیم کرد.. چەندین وولاتم دى.. چەندین ئەرزى خوا گەرام.. كەشتى گەورە گەورە .. فەرۇڭى نوی .. شەمنەفەر.. درېزترین رەفەكانى كتىبخانە.. كورتىرىن مەداكانى پەيوەندىيۇ ئىمەيل.. ئەو (پەرە نوییە) شەبوايە تو لەكوييۇ تاپىيکەوە هەلېيەينەوە؟!.

هاورپىيەكم کە لە شىكستى عەشقەوە دەستىيدابوو بارزگانى شوشەو سەركەوتنىكى گەورەي بەخۆيەوە بىنېبۈو، ئەو کە مالەكەي يەكپارچە فەخفوريو چىنیو كەمۆلەو مىنۇ تەنانەت كورسى شوشە بۇو، لەسەر يەكىك لەو قاپانەي ويىنەي خيامى تىايىھ بەجامى شەرابەوە بەدەستو خەتىكى بارىك نوسىبۈو "ژيان پەرداخىكى شوشەيە بەدەست مەدائىكى چەتۈونەوە" ئەو عەسرىكى درەنگ بەو پەرى لەخۆبایبۈنەوە بە دەم بىستەخواردىنەوە پىيۇتم "بىرادەر عەشق وەكوبارى شوشە وايە كەدەستىكى كرد ئىتە خىرەكەي كورت دەھىننى بارى باش ئەوەيە خۆت لەخاوهنەكەي بىكريت" من تويىكلى بىستەيەك بەو هەموو رەقىتىيەي خۆيەوە پوكىيى هەلدىرىبۈو ئەويش دەيىوست بەلۇغزەوە پىيمىلى عەشقى زىنلىكى مىرددار نا تەندروستىيەكەي لەوەدایە لەفەشەلەيەوە تۆى خۆشىدەويت...!

كەچى هەر ئەو عەسرە خوشكى ئەو بارزگانە وتنى "جەنابى مىوان كاكم راستناكات هىچ شتىك لەعەشقى زىنلىكى مىرددار گەورەو پىرۇز تەننېيە، تو بروانە زىنلىك بەسەر مەۋقۇكىتىرا باز دەدات تۆى خۆشىدەويت" من گىزبۇم بەرچاوم رەشبو بىستەوە كچەكە تىيکەلپۈن.. خوشكۇ براکەم بەسەر يەكتەرەوە ئەبىنى . رشامەوەو رەشاوم هەلئەھىتنا رەشاو بەرپىيە تەركىد جۆگەلەي بەست بۇخوارەوە من ھىلەنجم ئەداو رشانەوە دواى نەئەھات.. رەشاو قولەپىيە تەركىد من چاوم دەرتۆقىبۇ ئەكۆكىمۇ پېرىدەم رەشاو ئەھات.. رشانەوەيەك نەبۇو بىر لەتەوابۇن بکاتەوە، قولپى رشانەوەي رەشەكە ئەو خوشكۇ برايەيى بەرتوتى بەيەكەوە رەشتە كرد.

ھەموو يەكشەمانى ھەفتەيەك لە وسەرى بازارەكەوە دەردەكەوت، لوتىكى قنجى بچوک لىيۆيىكى تەنكو چەناغەيەكى شىيۆھ قوقزى هەبۇو، ھەميشە سلى لەسىبەرەكەي خۆيىدەكردەوە گومانى لەھەمەوشتىكىدەكرد، گومان ئەوى دەبرىدەوە سەربىنەچەي گىيانەوەرەكى وردىلە كەپىيەدەللىن سەمورە .. دەمزانى بۇ كتىبە مىزۇيىيەكان ھاتووھ بۇئەوانەي زەمانى ئەشكانى، ھىلىيىستى، سەرددەمى وەركا، ئاشورى، دەگەرا. دەتكوت ئەم كچە زۇر زۇر شتىكى وونكردووھ ئىيىستە دەيەويت لەرىگەي ئەو كتىبىانەوە ئەدرەسىكى ئەشتە دەستكەوەيت، ھاوتەمەنەكانى ئەو كتىننى ھونەرى چىشتلىيەن، بوردەي جاوېرگ، گۆرانى ھونەرمەندە گەنچەكان زىياتر ھىچى دىيان نەدەكرى.

ئەم كتىبەكانى ھەلدەگرت و ماوەيەكى زۇر دەستى بەسەر بەرگەكانىانا دەخشاند نزىكى دەكردەوە لە دەمو لىيۇھ تەنكەكەي من سەرم دادەخست دەمگوت با شەرم لەمن نەكات و تىير ماچيانكات، كەچى ئەو شەۋىكى درەنگى پايز پىيۇتم من بەبۇنى ئەو كتىبىانە سوکنائى بەرۇحما

دیت، ئەگەر بۇنى ئەو كتىبە كۈن و زەردانە ھەلەمژى دەسىبەجى دەچىتەوە ئەو سەردىمانە خۆتىدەبىنى جوتىك سۆلەت لەپىيىايە و قەيتانە درىزەكانى تا نزىك ئەتنۇت لەسەر كۆشتكەت توند كردووە، پارچەيەك پىستەت لەبەر دايىه و دەستبەتال بەناو ئەو حەشاماتە قىۋالۆسقاو مەنگەيَا دېيىتو دەچىت .

ئەو منىشى فيئرى ئەو بۇنە كربوو بەيانىيان كەكتىبە كانم رېكىدە خىست دەبوايە تىر تىر بۇنى كاغەزە زەردەكان ھەلەمژى .. ئىيوارەيەك ھەموو كچە كانم كۆكىدەوە كۆرسىيەم دادان، ويستم قەناعەتىيان پېيىكەم كەلوت بەدبەختىن پارچەيى جەستەيە چونكە ماوهى فريودانى لەھەر ئەندامىيکى تىركەمەتىرە، لوتى پىياوېيکى ھەستىيار دەتوانى زۆر زۇو ھەست بە باكىگراوندى بۇنى پېشىوبكەت من لەوقسانەدا وتم "زىن بۇن بەكاردەھەينىت تا ھەست بە بۆگەننېيەكەي ناخى نەكەين" من زۇرم قسە دەكىرە، ھەمېشە وايوم تەواو پېيچەوانەي ئەو دەبwoo لەھەموو بابەتىكى درىزدا درى تەواوم بىكىرىدە، ئەوان كەگۈيىان لېڭرتۇم لەبەر ئەوە نا زۇريان خۆشەدەويم و حەزىبەقسە كانم دەكەن نا .. ئەوان باشدەيانزانى ھەركەسىيکيان نەيە وىت گويم لېبىگىرى ئەو دەبwoo بەيانى ئەۋىشە لايىكەسىيەكى تىر بىدۇزىبىايەوە .

ئەو كچە بەدبەختانە نەدەكرا بۇن بەكار نەھېىن ئاھىنە مەشتەرىيە كانمان لەدەستىدەچوو، مشتەرىي چەور ھەمېشە گىيلە . لەدەرەوە دەگوباسى كچە كانى لاي من لەشاردا تەقىبىوو، ئەوان گرانتىن بۇنى بىيانىيان لەولاتە عەرەبىيەكانى باشورەوە پىيدەگەيىشت .. ھاوبەشىمان لەگەل بەناوبانگتىن كۆمپانىيائى بۇنى تۈركى ھەبwoo .. ئەوان دەيانزانى بۇنى نەرم، بۇنى تىر، بۇنى پىر، بۇنى قورس، بۇنى تورت و جۆرەها بۇنى سىيكسىتىمان بۇرەوانە بکەن .

ھەلبەتە منى كتىبەفروش دەمزانى رەنگى بەرگى كتىبەكان چ كارىگەرەيەكى جۇراوجۆريان لەسەر خۆيىنەرەكان ھەيەو كاميان پەرفەرۇشلىنىيانە، بەلە ئەم تىكەيىشتنەم چىرتىبەوە دواى سالانىيکى دورو پاش سەفەرى بەدى ئەو، لەراستىشدا ئىشەكەم واي دەخواست ئەو پىسپۇرایەتىيە بەدەستبىيەن .

من ھەمېشە قىسم ھەبwoo، ھەرشەۋىك يەكىك لەوكچانەم لاي خۆم گلدا بىتەوە شەرى ئەوھەم پېيەرەشىتەوە ئەو سەتىيانە سورەي بگۇرى كەئەمروپىياوه گەلۈرەكانى ئەم شارەي پېغەرەپەداوە، من بەغۇرۇيەكى شاعيرانەوە دەمگۈت "كچى سور سەقەتلىنىو سەخىفتەن رەنگى دونيايە، سور ھەموشتىكى دەلىت، سور جىيەك ناھىيەتەوە بۇ لوغز، سور چاودىلدەكاو پىياو زۇو دەورۇزىنىيۇ زوش زايىەي دەكەت، سور ناھىيەتەتەكانى خۆم دەلىم ئاھىنە من ھەمېشە لېرەي نوسىن دەترىم داكەنە" خەرىكىم شتەتاپىبەتەكانى خۆم دەلىم ئاھىنە من ھەمېشە لېرەي نوسىن دەترىم !.. تائىستاش بەگومانم لەھەن بىنۇسەم .

كەپىلۇوەكانى دائەخەيت تەزوپەكى تىرپەر بەسەرتدا دېت، گىيىزەبىت بەرچاوت لېلىدەبىيۇ ناتە وىت چاودابخە ئاھىنە بەرەۋام نوستن زىاتر لەبىددارى ئازارى روّحى تۆى داوه .. گوناھى منىش نېيە

ئاخر خوشم (دهویست) يان (دهویست) نازانم ئەم دوانه کامیان بنوسم، ئەوكاتەي من ويىنهى ئەوم لەويا هەلگرت هەرزەيەكى بىئەزمونبوم لەزىيان من چۈزانم پىلىو تەنها يەكجار ويىنهى تىيا هەلئەگىريت، تو بىخەبرىوي لەوهى رۆژىكىدىت لەم ولاتە سارددورانە بەدواى ويىنهى حەقىقى ئەودا دەگەرىييتو ئەو جەگە لە چاپى دىوي ناوهوهى سەرپىلۇوهكانى خوت لەگشت شوينىك وونه... دەمارەكانم خاوبونەتەوە جەستەم ئەكشى پىستم خوشتر دىيت بەدەستەوە رەنگە شروبيەكەكارىگەرى خۆى بوبى باشتىر، بەلكو بتوانم ئارامتىر بنوسم دوور لەقىنى ئەورۇزانە ئازارم تىياچەشتۇوه.

بەدياركتىيەكانەوە خەيالبردوتىيەوە، دلت پەلەتر لىيئەدا خەيالت ئەپچىرى ئەزانى ئەوكچە لەونزىكەنانەيە ئەگىينا تو لەزىيانى خوتا ئارامتىرن پىاوبوبىت، ئەو كەنزىكىببوايەوە من قىسىم بەئاسانى بۆ نەدەكرا چەندپىتىك ئەنساند بېيەكەوە ھەندىك پىتى ترم ئەپەران، دەستم ئەلەرزاى، ھەستم بەسوکى كىشى خۆمەكىد دەمزانى تازە زەۋى ناتوانى من كىشىبات، ھەموشتىك بىر دەچووه و دەلم خىراتر لىيئەدا.

برىارييلىكى شىستانە نىيە ئەگەر بلىم بەنيازى گەرانەوەم من لەم ولاتە ساردانە هىچ ھەلناھىنجم، ئەگەرىمەوە رەنگە دەستىكەمەوە بەكتىپفەرۇشتن، خالى كۆتايى بۇئەم گىلىتىيەي خۆم دائەنیم.. چىتە راناكم بەدواى دەنگىيکا كەزۆرتر بە سەراب دەچىت.. من ئەگەرىمەوە بۆ ولات وەلى دەلنىام ئەم خەيالە شىتە لىيمناگەرى و رۆزىك ھەردەمهىننەتەوە ئەم غوربەتكە.

كۆتايى 2004